

سخنرانی

حضرت آیت الله صفایی بوشهری

نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه بوشهر

در اولین کنفرانس علمی پیوست نگاری فرهنگی

موضوع: مبانی نظری، چیستی و چرایی

بوشهر

۱۳۹۰/۸/۱۹

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ابتدائاً محضر مبارک همه شما تلاشگران عرصه فرهنگ و فرهیختگان حوزه تحقیق و پژوهش در یکی از مهم‌ترین شاخه‌های توسعه و پیشرفت سلام عرض می‌کنم و دعای خیر دارم. تبریک عرض می‌کنم دهه امامت و ولایت را، و امیدوارم در دنیا رهرو راه امیرمؤمنان علی بن ابی‌طالب (ع) و در آخرت مورد شفاعت ایشان قرار بگیریم. از برگزارکنندگان این همایش دانش بنیان، حضار محترم و مهمانان گران قدر صمیمانه تقدیر و تشکر می‌کنم.

فرهنگ دارای دو رتبه است که هر دو رتبه در حوزه حیات انسانی نقش بسیار مهمی دارد، هم خود زیرساخت است و هم خاستگاه. زیرساختِ تمامی حرکت‌های انسانی و اندیشه‌های والای اجتماعی است و هم نماد و خاستگاه برنامه‌ها، پروژه‌ها و کارهای حیاتی انسان است، به همین خاطر فرهنگ با حیات کُلنی انسان شکل گرفته و تا آخر هم با انسان است. با توجه به این معنا که فرهنگ دارای این اهمیت زیر بنایی و خاستگاهی است همواره ادیان نسبت به فرهنگ توجه ویژه‌ای داشته‌اند و دارای برنامه‌های خاص و منطبق بر مبانی، زمان و مکان هستند.

با توجه به اینکه انقلاب اسلامی ایران با جوهره‌ی فرهنگی، یک ادبیات جدید و یک معادله جدیدی در فضای فرهنگی، علمی و سیاسی جهان برگشوده است بالطبع ارائه فرهنگ انقلاب، نیازمند انقلاب فرهنگی است و بالطبع کاری انقلابی در عرصه‌ی فرهنگی می‌طلبد. بر مبنای دانش فرهنگ دینی، دانایی محوری، طراحی و برنامه‌ریزی فوق روز و ارائه پروژه‌های منطبق بر نیاز و اصیل، مدیریت کارآمد فرهنگی و نظارت مؤثر در جغرافیای آمایشی فرهنگی و سپس باز تولید پروژه‌های نوین فرهنگی و قطعاً دشمن انقلاب‌ستیز در عرصه مبارزه فرهنگی و تهاجم فرهنگی، طرح‌هایی خواهد داشت که تجربه تاریخی به او کمک می‌کند در این عرصه، تکنولوژی نوین به ویژه با گسترش فناوری اطلاعات و ارتباطات به او کمک خواهد کرد و با یک هجمه وسیع، جغرافیای انقلاب و سرزمین‌های اسلامی را تحت تأثیر تهاجم خود قرار خواهد داد. بنابراین همیشه در تاریخ مبارزات جبهه دین‌مداری با جبهه دین‌ستیز، تهاجم فرهنگی دشمن، مفروض و ثابت است، به همین خاطر شما وقتی کتب آسمانی را مطالعه می‌کنید به ویژه قرآن، می‌بینید که بخشی تهاجم سخت دشمن است و بسیاری تهاجم فرهنگی دشمن است. این یک سنت است، تجربه شده است و تمامی آیتم‌ها و برنامه‌های تهاجم فرهنگی دشمن بر یک مدار، ثابت است اما با استفاده از تکنولوژی جدید با تکنیک‌های مختلف، همه بر دین‌گریزی است، بر ولایت‌گریزی است و صید اندیشه‌های فرهنگی جبهه دین‌ستیز شدن، اما در اشکال مختلف. بنابراین جبهه دینی باید در طراحی فرهنگ خود چه دفاع فرهنگی و چه ارائه و اشاعه فرهنگ خود دارای برنامه‌هایی قوی با چند شاخه باشد: یک اصیل و از متن دین، دوم دانش بنیان، سوم به روز، و چهارم فوق روز بازتولید پروژه‌های جدید فرهنگی کند.

این در عرصه نظری و در عرصه اجرایی باید دارای یک ستاد قوی فرهنگی، سپس یک مدیریت کارآمد و در یک فضای بالادستی دارای یک قدرت بالای رصد فرهنگی باشد که هم دفاع کند از فرهنگ خود و هم شناسایی کند و هم سیستم آرایش فرهنگی در دفاع و تهاجم را طراحی کند. اما مقام معظم رهبری سال‌ها است که در این رابطه سخن گفته‌اند اما نخبگان عرصه فرهنگ با تمام زحماتی که کشیده‌اند تاکنون بسیاری به یک ایمان به جنگ فرهنگی نرسیده‌اند چون جنگ است، اول ما باید ایمان بیاوریم که ما در حال جنگ هستیم، اگر انسان درک کند ایمان بیاورد که در فضای جنگ است قدرت دفاعی خودش را بالا می‌برد، آرایش جنگی به خودش می‌گیرد، تمام ابزار دفاع را تهیه می‌کند، دشمن را رصد می‌کند. اما اگر غافل باشیم که جنگی نیست بالطبع غفلت، خودگرایی، در خود فرو رفتن، ایجاد می‌شود و با لگد فرهنگی دشمن، انسان بیدار می‌شود.

معظم‌له سال‌ها است که می‌فرمایند ما در جنگ نرم قرار داریم در مقابل تهاجم فرهنگی، شبیخون فرهنگی، در معرض تهاجم ناتو فرهنگی هستیم. اما کاری بزرگ در این عرصه صورت نگرفته است بدین خاطر معظم‌له اخیراً به خاطر شدت تأثیر این تهاجم فرهنگی، سخنان را با ادبیات خاصی بیان می‌کنند.

ما در عرصه فرهنگ، نخبگان بسیار داریم هم در دانشگاه، هم در حوزه و هم بیرون از این دو نهاد پرتوان و قوی فرهنگی، اما چند اشکال وجود دارد که من عرض می‌کنم و امیدوارم ان‌شاءالله مؤثر واقع شود: یک، هنوز ایمان نیاوردیم که انقلاب ما یک انقلاب با جوهره فرهنگی است. دوم، در عرصه طراحی و برنامه‌ریزی اگر ایمان به جنگ فرهنگی آورده باشیم هنوز منطبق با این جنگ فرهنگی، برنامه‌ریزی و دفاع فرهنگی به طور جامع نداشتیم. سوم اینکه ما در فضای فرهنگی دارای یک طراحی جامع، دانش بنیان و اصیل که منطبق با نقشه آمیشتی فرهنگی جغرافیای ایران و جهان اسلام منطبق با تهاجم دشمن و داده‌ها و یافته‌های خود باشیم نیستیم. و چهارم اینکه ما دارای یک ستاد جامع نظریه فرهنگی و نظریه‌پردازی فرهنگی به طوری که تأثیرگذار باشد این دارایی را نداریم با اینکه توان داریم، شورای عالی انقلاب فرهنگی یک نهاد بسیار قوی و مؤثر است اما همکاری با این شورا بسیار ضعیف است. پنجم، دارای یک مدیریت واحد فرهنگی در تمامی عرصه‌ها هنوز نشده‌ایم و باید در این رابطه با یک طراحی دانایی محور و ولایی با نگاه مقام معظم رهبری اندیشه شود.

یکی از آن کارهای مهمی که باید ما صورت بدهیم در عرصه پیوست نگاری فرهنگی است. چون تهاجم دشمن گاهی از بیرون وارد می‌شود و گاهی توسط ضعف‌هایی که ما خود در جغرافیای کشور داریم این تهاجم بدون قصد دشمن شکل می‌گیرد، یکی از آن‌ها اموری که در درون، خود ضعف است و موجب زمینه تهاجم می‌شود عدم پیوست نگاری فرهنگی در همه عرصه‌های نظام است که این بارها مقام معظم رهبری فرمودند و متأسفانه هنوز در یک فضای اجرایی محقق نشده است، به عنوان مثال: در هر پروژه صنعتی که هم خود دارای جغرافیای جمعیتی مناسب است و هم محیط پیرامونی را تحت تأثیر قرار می‌دهد قطعاً باید پیش از برنامه‌ریزی و طراحی خود آن

صنعت، باید پیوست فرهنگی آن نگاشته شود هم قبل از احداث باید بستر فرهنگی آماده شود، هم حین احداث و هم در زمان بهره‌برداری، چرا که صنعت با خودش یک سری فرهنگ‌ها وارد آن منطقه می‌کند و یک‌سری فرهنگ‌ها از آن محیط اخذ می‌کند و متأثر می‌شود، اگر این پیوست فرهنگی نباشد هم محیط دچار سونامی فرهنگ صنعتی می‌شود و صنعت فرهنگی، و هم صنعت دچار یک سری آسیب‌های فرهنگی می‌شود به خاطر عدم تناسب با محیط. بدین خاطر است که پیوست نگاری فرهنگی یک ضرورت است و خود دارای یک دانش ویژه که اساس این پیوست نگاری فرهنگی بعد از شناخت نوع صنعت از باب نمونه عرض می‌کنم و محیط، آمار فرهنگی و بررسی‌های آمایشی فرهنگی و شناخت فرهنگی و انطباق این دو محیط میزبان و میهمان، و تطبیق خرده‌فرهنگ‌ها با هم و سپس در یک هرم تشکیلات فرهنگی، وزان هر دو را منطبق با وزان دین، محیط و صنعت گردد، این نکات مهمی است که در پیوست فرهنگی مطرح است.

بدین خاطر است که استان ولایت مدار بوشهر که یکاستانی است که در ایران شاید بتوان گفت استان برتر در شتاب در عرصه توسعه و پیشرفت است به ویژه در حوزه صنعت انرژی چه فسیلی و چه هسته‌ای و حوزه بسیار پراستعداد در ساحت تجارت به ویژه تجارت الکترونیک و اقتصادی‌ترین کلیدر جنوب به شمال و گستره بالای تعاملات با کشورهای خارج، این نیازمند است که در عرصه فرهنگ و پیوست نگاری فرهنگی تدبیر جدی شود، چرا که اگر این کار نشود سونامی صنعت و مدرنیته تمام فضاها را اصیل و سنتی و فضای عرصه شاخصه‌های انقلاب در استان را تحت شعاع خودش قرار خواهد داد، شما می‌بینید که در عسلویه وقتی که بررسی‌های مختلف می‌شود بخشی از ضعف‌ها مترتب بر همین عدم پیوست نگاری فرهنگی و اجرای آن خواهد بود. بدین خاطر است ما باید این زمینه و در این ساحت کوشش جدی کنیم و با یک دقت والا و بالا در عرصه پیوست نگاری فرهنگی منطبق با نقشه آمایش صنعت و توسعه و پیشرفت، پیشگام از توسعه، توسعه فرهنگی را رقم بزنیم.

در آخر این پیشنهاد چون به حضرت آقا هم این مسئله بیان شده، اینجا هم مطرح می‌کنم در محضر عزیزان و شما خوبان خدا، ما دو چیز در ایران نیاز داریم: یکی ستاد طراحی نقشه جامع منطبق با آمایش فرهنگی، ضعف‌ها و قوت‌ها، آسیب‌ها و فرصت‌ها و تهیه نقشه ماتریس فرهنگی در جغرافیای منطقه‌ای سپس تجمیع آن به شکل کلان، خیلی‌ها را ما در استان بوشهر الحمدلله انجام دادیم. دوم، ستاد مشترک فرماندهای فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، که ما دارای یک به هم ریختگی فرهنگی در حوزه مدیریت در ایران مشاهده می‌کنیم و این خود یک آسیب است. با عنوان نمونه عرض کنم اگر در یک منطقه ایران یک فرهنگ کاذب، یک یهودیت حمله کرد، حمله فرهنگی کرد چه کسی متکفل دفاع از آن است؟ چه نیرویی آموزش دیده؟ نیروی واکنش سریع فرهنگی چیست؟ چه کسی باید آنجا مدیریت کند؟ این‌ها ضعف‌ها است هم در حوزه نظریه‌پردازی و طراحی کلان ما دچار آسیب هستیم هم در حوزه مدیریت، باید در هر دو عرصه کار شود و در این رابطه طراحی‌های است که امیدوارم ان‌شاءالله با این نشست‌های

ولایی و دانش بنیان با حضور عزیزان، مهمانان گرامی و شما خوبان خدا در استان ولایت مدار بوشهر که الگو است در همه عرصه‌ها، طراحی شود و به مجامع علمی ایران عرضه شود و امیدواریم ان شاءالله مؤثر باشد. از همه شما عزیزان و خوبان خدا تشکر می‌کنم.

والسلام علیکم ورحمه‌الله وبرکاته